

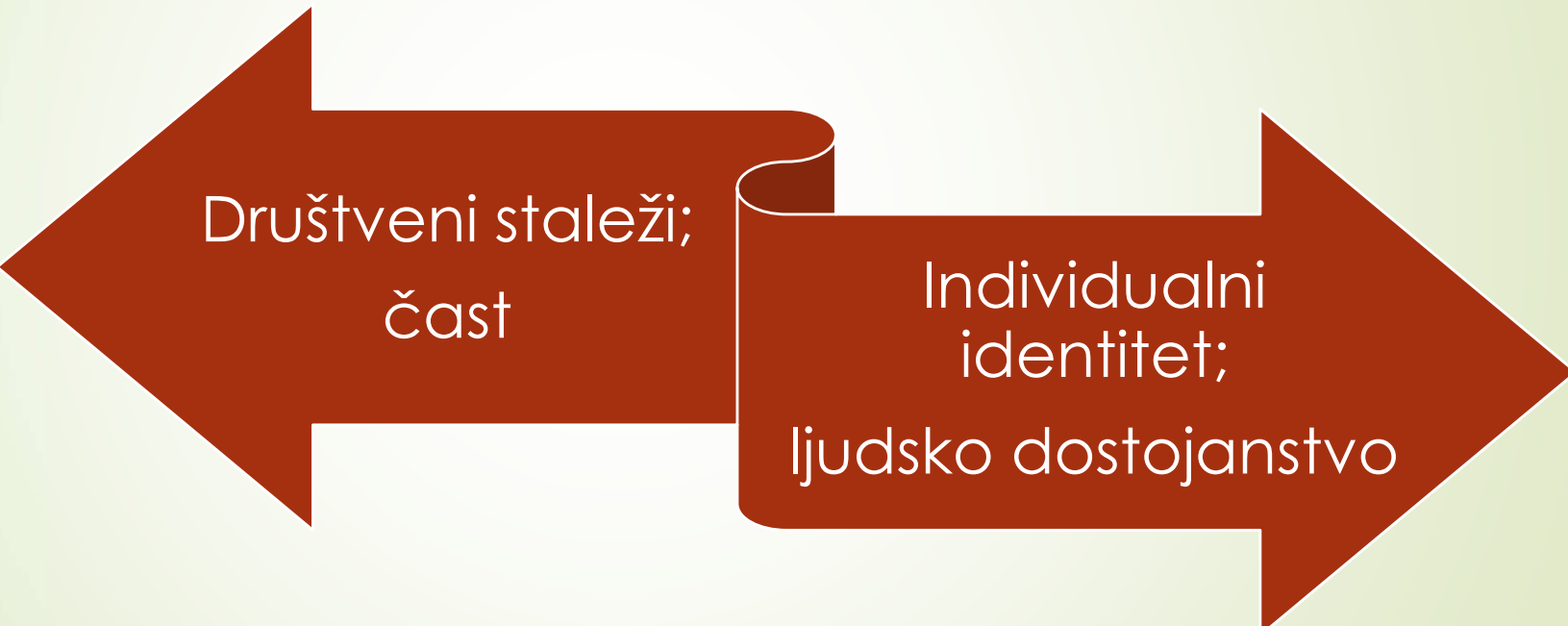

Priznavanje – aktualni pojam znanosti i društva i njegova religijskopedagoška relevantnost

Ana Thea Filipović

A. Th. Filipović, Priznavanje - aktualni pojam... (27. 8. 2021.)

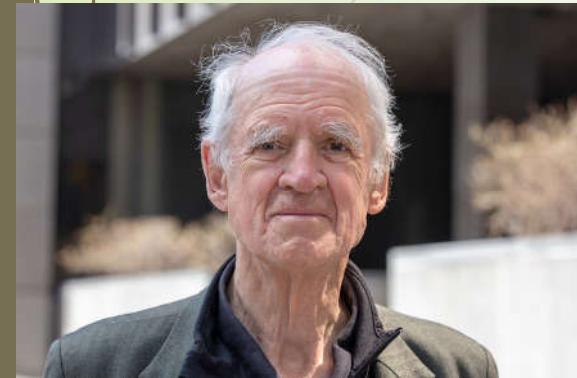
1. Pojam priznavanja u znanstvenom diskursu i društvenim raspravama

Društveni staleži;
čast

Individualni
identitet;
ljudsko dostojanstvo

- Individualizacija, pluralizacija
- Postajanje subjektom:
intersubjektivnost → priznanje

„Politika priznavanja” Charles Taylor

„Borba za priznanjem” Axel Honneth

Axel Honneth

2. Priznavanje u odgojno-obrazovnoj teoriji i praksi

- Priznavanje kao moralno načelo pedagoškog djelovanja: nastavnička etika
- **Krassimir Stojanov**: pedagogija priznavanja – pravednost u obrazovanju
- **Annedore Prengel**: pedagogija raznolikosti – priznavajuće ophođenje s raznolikošću

Ambivalentnost pojma priznavanja

- Razlike su društveno konstruirane i zasnovane na hijerarhijama moći: Što/Tko je mjerilo, standard od kojeg se netko/nešto razlikuje?
 - Priznavanje tvori razlike
- Sama pedagoška praksa proizvodi razlike
- Kolektivni identiteti su dinamični (želimo li ih fiksirati na neki stadij ili vlastite predodžbe) = **podčinjavanje**
- Dekonstruiranje zadanih identiteta (strukturne nepravde) – **priznavanje kao analitička kategorija**
- Odnos između (ne)priznavanja u nastavnoj praksi te širih društvenih i zakonskih okvira

Koje se socijalne i pedagoške prakse mogu nazvati priznavanjem?

- (ne)zapažanje, (ne)oslovljavanje,
- davanje povratnih informacija

Paradoksi škole i obrazovanja:

- težnja za jednakošću – evaluiranje razlika

Priznavanje kao protektivna praksa, ali i regulirajuća...

3. Priznavanje u nastavi vjeronauka

- **A) Pedagoško-etički zahtjev, i teološki motiviran**
- Kako osloboditi potisnute glasove i iskustva učenika?
- Kako stvoriti prostore za to da vjeronauk pridonese učenikovu samopriznavanju, uzajamnom priznavanju i društvenom priznavanju?
- Kakva je komunikacija koja ne diskriminira?
- Gdje i na koji način sama nastava vjeronauka isključuje drugačije?

- B. Čitanje temeljnih poruka i sadržaja kršćanske vjere kroz prizmu priznavanja
- Trima dimenzijama priznavanja (samopoštovanje, samopouzdanje i samovrednovanje) može se pridodati i četvrta: **samoprihvaćanje** koje proizlazi iz bezuvjetnog priznavanja
- Primjer: prispodoba o izgubljenom sinu (dobrom ocu): Lk 15,11-32
 - emocionalna naklonost, supstancijalno priznavanje (sin), društveno priznavanje (gozba)

■ C. Dekonstruiranje identiteta i alteriteta (drugosti)

- Identiteti se konstituiraju i kroz ono drugo i drugačije koje isključuju
- značenje za dekonstruiranje koncepata drugosti u konstrukcijama znanja općenito, pa i teološkog znanja
 - u odnosu prema židovstvu, drugim religijama, drugim kršćanskim konfesijama
 - u odnosu prema spolovima, sredinama...
 - prema različitim oblicima crkvene prakse i teološkog mišljenja
 - prema različitim tradicijama kršćanskih zajednica, drugim kulturama u kojima se kršćanstvo utjelovilo itd.

Literatura

- Ana Thea Filipović, Odnos vjeroučiteljica i vjeroučitelja u Hrvatskoj prema razlikama u razredu i nastavi, u: *Crkva u svijetu* 51 (2016.) 1, 7-34.
- Ista, *Učiti živjeti zajedno. Dimenzije socijalnog učenja u pedagoškoj i teološkoj perspektivi*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2017.
- Ista, Religionslehrer_innen und Verschiedenheit. Die kontextuelle Prägung von Wahrnehmung, Anerkennung und Wertschätzung der Vielfalt im Religionsunterricht – aus kroatischer Perspektive, u: Andrea Lehner-Hartmann, Thomas Krobath, Karin Peter und Martin Jäggle (Hg.) „Inklusion in/durch Bildung? Religionspädagogische Zugänge“, V&R Unipress, Göttingen, 2018., 273-285.
- Ista, Pedagogy of Recognition and Religious Education in Schools, u: Jean-Paul Niyigena (ur.), *Religions et défis actuels de l'école. Quelle pertinence du cours de religion? Actes du colloque international du 8 au 12 juillet 2018, Butare, Rwanda*, Editions Jésuites, Lumen Vitae, Bruxelles, 2019., 285-304.
- Ista, Interkulturalizam u obrazovanju. Značenje za religijskopedagošku praksu i stjecanje kompetencija nastavnika vjeronauka, u: *Diacovensia* 29 (2021.) 3/4.
- Ista, Theory and Practice of Recognition and its Meaning for and in Religious Education, in: *ET-Studies. Journal of the European Society for Catholic Theology* 12 (2021.) 2.